

МОВНЕ МОДЕЛЮВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Андрійко В.І.

старший викладач кафедри німецької мови

Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

Потапенко С.І.

доктор філологічних наук, професор кафедри англійської філології і філософії мови

Київського національного лінгвістичного університету

ЩО ХОТІВ СКАЗАТИ МАРКО РУБІО НА МЮНХЕНСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ З БЕЗПЕКИ 2026 РОКУ?

У виступі на Мюнхенській конференції 2026-го року – щорічному зібранні з актуальних питань політики безпеки – державний секретар США Марко Рубіо [4] повернувся до бачення адміністрацією президента Трампа нового світового порядку, проголошеного у виступі віце-президента Джей Ді Венса у 2025 році [3]. Для виявлення ідей, які Рубіо хотів донести до аудиторії цього річної конференції застосовуємо метод перетворення ідеї в ефект [1]. Він передбачає три основні етапи аналізу: виокремлення у вступі провідної думки виступу; пошук у тексті відповідних лінгвальних засобів; виявлення ефектів, створюваних в окремих фрагментах промови.

Встановлення на початковому етапі провідної ідеї привітання передбачає виконання трьох процедур. Перша – спрямована на вирізнення ключових слів, тобто важливих і поширених одиниць західної лінгвокультури. З огляду на те, що початок тексту може містити кілька ключових слів, наступна процедура передбачає їхню диференціацію в ракурсі позначення фігури, тобто найбільш помітного елемента тексту, і фону як менш важливого складника. Третя процедура спрямована на ідентифікацію способів текстової диференціації провідної ідеї, співвідносної з фігурою, передусім завдяки виокремленню повторюваних слів, які акцентують важливість позначуваних референтів. Головна ідея аналізованого виступу сформульована висловленням *We gather here today as members of a historic alliance, an alliance that saved and changed the world.*

У наведеному твердженні передусім привертає увагу повторення іменника *alliance* «коаліція», який відбиває зосередженість держсекретаря на єдності країн Заходу, позначеної займенником *we* в інклюзивному значенні. Водночас одиниці *today* та *historic* вказують на те, що мовець планує зіставляти нинішній стан коаліції з колишнім.

На другому етапі аналізу встановлюємо лінгвокогнітивні засоби, призначені для формування вражень, суголосних з ідеями, заявленими в початковому висловленні. Крім протиставлення фігури й фону, задіяних під час виокремлення ключових слів, що передають провідну ідею тексту, враховуємо інші лінгвокогнітивні засоби дії на адресата. Передусім це – морфосинтаксичні конструкції, які як єдність форми й значення зберігають свою будову в будь-якому контексті, а повторення їхніх елементів посилює вплив на аудиторію [2]. Так, у розглянутому вище вступному висловленні провідну роль відіграють лексикалізовані конструкції *a historic alliance* і *an alliance that saved and changed the world*, які акцентують історичну важливість західного альянсу. Крім того, залучаємо лінгвокогнітивні засоби, пов'язані з мисленням, передусім концептуальну метафору й метонімію. Так, у висловленні *an alliance that saved and changed the world* метонімія пояснює значення іменника *alliance*, пов'язуючи його референцію з трьома сутностями одночасно: країнами-членами коаліції, їхніми урядами й народами.

Згідно з заявленою на початку тексту ідеєю протиставлення історії західної коаліції і її сьогодення виступ утворює чотири фрагменти, засновані на контрасті між славетним минулим й сучасним занепадом з наступними закликами до вирішення проблем.

Ефект контрасту між здобутками Заходу після Другої світової війни і сучасними проблемами створено у першому фрагменті протиставленням післявоєнних загроз, позначених власними назвами *Berlin Wall*, *the Cuban Missile Crisis*, словосполученнями *global catastrophe*, *a new kind of destruction*, *more apocalyptic*, і здобутих результатів, названих дієсловами *rebuilt*, *prosper*, *reunite*:

And a continent was rebuilt. Our people prospered. In time, the East and West blocs were reunited. A civilization was once again made whole. That infamous wall that

had cleaved this nation into two came down, and with it an evil empire. And the East and West became one again.

Післявоєнні досягнення підсумовано висловленням *Thousands of years of Western civilization hung in the balance* та чотирикратним повтором займенника *we* у поєднанні з дієслівними формами *were driven, unified, fighting, prevailed*, які вказують на єдність у подоланні загроз:

But we were driven by a common purpose. We were unified, not just by what we were fighting against. We were unified by what we were fighting for. And together, Europe and America prevailed.

Ефект контрасту між сучасним відставанням Заходу і необхідністю спільного руху до відновлення його статусу спирається на трикратне протиставлення займенника *we* в інклюзивному значенні й конструкції *some nations, their economies, their companies; many nations, our competitors* на позначення інших частин світу:

We embraced a dogmatic vision of free and unfettered trade, even as some nations protected their economies and subsidized their companies. We increasingly outsourced our sovereignty to international institutions while many nations invested in massive welfare states at the cost of maintaining the ability to defend themselves.

To appease a climate cult, we have imposed energy policies on ourselves that are impoverishing our people, even as our competitors exploit oil and coal and natural gas and anything else not just to power their economies, but to use as leverage against our own.

Нинішньому занепаду Заходу протиставлений заклик до відновлення колишніх успіхів, структурований чотирикратним повторенням конструкції *we... together*, яка заповнюється дієсловами *move forward, rebuild* в сполученні з іменниками *renewal, restoration*, що вказують на поступ у напрямку відновлення:

We made these mistakes together, and now together we owe it to our people to face those facts and to move forward to rebuild. Under President Trump, the United States of America will once again take on the task of renewal and restoration, driven by a vision of a future as proud, as sovereign, and as vital as our civilization's past. And while we are prepared, if necessary, to do this alone, it is our preference and it is our hope to do

this together with you, our friends here in Europe. For the United States and Europe, we belong together.

Другий контрастний фрагмент між колишніми успіхами Заходу і його нинішніми недоліками відкривається зверненням до іншої славетної сторінки цивілізації, пов'язаної з відкриттям Америки:

America was founded 250 years ago, but the roots began here on this continent long before. The men who settled and built the nation of my birth arrived on our shores carrying the memories and the traditions and the Christian faith of their ancestors as a sacred inheritance, an unbreakable link between the old world and the new.

Проблемний уривок цього фрагмента починається двома запитаннями про сучасні завдання Заходу і спробою відповісти на них:

What are we defending?: The fundamental question we must answer at the outset is what exactly are we defending? Because armies do not fight for abstractions. Armies fight for a people. Armies fight for a nation. Armies fight for a way of life. And that is what we are defending. A great civilization that has every reason to be proud of its history, confident of its future, and aims to always be the master of its own economic and political destiny.

Третій контрастний фрагмент розпочинається переліком історичних здобутків Європи, наголошених повторенням конструкцій *It was here, in Europe* та *It was this continent* у сув'язі з іменуванням визначних європейських постатей минулого:

It was here, in Europe, where the ideas that planted the seeds of liberty that changed the world were born. It was here, in Europe, where the world, which gave the world the rule of law, the universities, and the scientific revolution. It was this continent that produced the genius of Mozart and Beethoven, of Dante and Shakespeare, of Michelangelo and da Vinci, of the Beatles and the Rolling Stones.

Третя група проблем стосується недавніх помилок Заходу, виокремлених конструкцією *It was*, яка вводить предикативні побудови, що характеризують недоліки, які не подобаються Америці:

Deindustrialization [...] It was a conscious policy choice / And the loss of our supply chain sovereignty [...] It was foolish / Mass migration [...]. It was and continues

to be a crisis: Deindustrialization was not inevitable. It was a conscious policy choice, a decades-long economic undertaking that stripped our nations of their wealth, of their productive capacity, and of their independence. And the loss of our supply chain sovereignty was not a function of a prosperous and healthy system of global trade. It was foolish. It was a foolish but voluntary transformation of our economy that left us dependent on others for our needs and dangerously vulnerable to crisis. Mass migration is not, was not, is some fringe concern of little consequence. It was and continues to be a crisis which is transforming and destabilizing societies all across the West.

На цьому етапі розгортання тексту ефект виходу з поточної проблемної ситуації створюють дієслова *re-industrialize*, *rebuild*, *defend*, які сполучаються з прислівником *together*, повтореним тричі, і займенником *our*, ужитим шість разів задля акцентування єднання з метою досягнення змін:

Together we can re-industrialize our economies and rebuild our capacity to defend our people. But the work of this new alliance should not be focused just on military cooperation and reclaiming the industries of the past. It should also be focused on together advancing our mutual interests and new frontiers, unshackling our ingenuity, our creativity, and the dynamic spirit to build a new Western century.

Together we can not only take back control of our own industries and supply chains, we can prosper in the areas that will define the 21st century.

Четвертий контрастний фрагмент починається з опису неспроможності ООН, як ключової світової організації, призначеної для вирішення міжнародних конфліктів, що відображено заперечними одиницями у висловленнях *It could not solve / It has not solved / It was powerless / It was unable*. Натомість провідна роль США у вказаній царині позначена конструкціями *American leadership*, повтореною двічі, *American B-2 bombers* і *American special forces*:

It could not solve the war in Gaza, instead it was American leadership that freed captives from barbarians and brought about a fragile truce. It has not solved the war in Ukraine. It took American leadership in partnership with many of the countries here today just to bring the two sides to the table in search of a still elusive peace. It was powerless to constrain the nuclear program of radical Shia clerics in Tehran. That required 14 bombs dropped with precision from American B-2 bombers. And it was

unable to address the threat to our security from a narco-terrorist dictator in Venezuela. Instead, it took American special forces to bring this fugitive to justice.

У четвертому контрастному фрагменті ефект виходу з глухого кута створюється метафорою ПРОГРЕС є РУХ, яка спирається на трикратне повторення конструкції *this is the path* в поєднанні з прислівником *together* і побудовами *have walked together before / hope to walk together again*:

This is the path that President Trump and the United States has embarked upon. It is the path we ask you here in Europe to join us on. It is a path we have walked together before and hope to walk together again. Значне посилення ефекту прогресу досягається конструкціями *in ruins / behind an iron curtain / terminal decline / godless communist revolutions / the red hammer and sickle across vast swaths* з негативною конотацією, що позначають проблеми в минулому, які були спільно подолані: *Europe was in ruins. Half of it lived behind an iron curtain and the rest looked like it would soon follow. The great Western empires had entered into terminal decline, accelerated by godless communist revolutions and by anti-colonial uprisings that would transform the world and drape the red hammer and sickle across vast swaths of the map in the years to come.*

Надалі синтез ефектів прогресу і єдності Заходу формується п'ятикратним повторенням іменника *allies* у поєднанні з конструкціями *we want*, задіяною двічі, і *we do not want*, ужитою тричі, які формують чіткі вимоги американців до європейських союзників:

We want allies who can defend themselves / We want allies who are proud of their culture and of their heritage але *we do not want our allies to be weak / we do not want our allies to be shackled by guilt and shame / we do not want allies to rationalize the broken status quo: And this is why we do not want our allies to be weak. Because that makes us weaker. We want allies who can defend themselves so that no adversary will ever be tempted to test our collective strength. This is why we do not want our allies to be shackled by guilt and shame. We want allies who are proud of their culture and of their heritage.*

Наостанок ефект прогресу через єдність підсилено шестикратним уживанням конструкцій з іменником *alliance*, які включають низку означень: *a reinvigorated*

alliance, an alliance that we want, an alliance that boldly races into the future, an alliance ready to defend, an alliance that does not allow its power to be outsourced, an alliance based on the recognition. Співвідносячись з початковим реченням тексту, вони окреслюють очікувані зміни:

What we want is a reinvigorated alliance that recognizes that what has ailed our societies is not just a set of bad policies, but a malaise of hopelessness and complacency. / An alliance that we want is one that is not paralyzed into inaction by fear. Fear of climate change, fear of war, fear of technology. / Instead, we want an alliance that boldly races into the future. / An alliance ready to defend our people, to safeguard our interests, and to preserve the freedom of action. / An alliance that does not allow its power to be outsourced, constrained, or subordinated to systems beyond its control. / One that does not depend on others for the critical necessities of its national life. / And one that does not maintain the polite pretense that our way of life is just one among many, and that asks for permission before it acts. / And above all, an alliance based on the recognition that we, the West, have inherited together, what we have inherited together is something that is unique, and distinctive, and irreplaceable. Because this, after all, is the very foundation of the transatlantic bond.

Крім конструкцій з іменником *alliance*, у наведеному фрагменті ефект прогресу через єдність творять побудови з займенником *one*, який відсилає аудиторію до єдності, позначеної в попередніх рядках, але в іншому ракурсі: *one that does not depend on others, one that does not maintain the polite pretense.*

Отже, проведений аналіз доповіді Держсекретаря США Марко Рубіо на Мюнхенській конференції з безпеки 2026-го року свідчить, що американський уряд хоче зберігати єдність з Європою, але на своїх умовах. На відміну від виступу віцепрезидента Венса [5], який був побудований у формі низки звинувачень, що викликало різко негативну реакцію в Європі, виступ держсекретаря Рубіо висуває ряд пропозицій щодо збереження союзу між Європою та Сполученими Штатами. З цією метою текст поділено на чотири фрагменти, кожен з яких спирається на антитезу. Її перша частина наголошує на колишніх здобутках Європи, а друга – розкриває її сучасні проблеми з точки зору доповідача. Кожна антитеза

доповнюється пропозиціями щодо змін, які має зробити Європа задля прогресу і збереження коаліції.

Список використаних джерел

1. Потапенко, С., Андрійко, В. (2025). Три роки війни – три новорічні звернення президента України: від ідей до словесних ефектів. *Studia Philologica*, (1 (24), 207–222). [Електронний ресурс]. Доступ: <https://doi.org/10.28925/2311-2425.2>.
2. Hoffmann, Th. (2022). *Construction Grammar*. Cambridge: Cambridge University Press.
3. Potapenko, S., Andriyko, V. (2025). «The speech that stunned Europe»: Verbal effects produced by U.S. vice president J.D. Vance's 2025 address in Munich. *Inozemna philologia*, (138, (51-62). [Електронний ресурс]. Доступ: <https://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/foreignphilology/article/view/5067>.
4. Rubio, M. (2026). Secretary of State Marco Rubio at the Munich Security Conference [Електронний ресурс]. Доступ: <https://www.state.gov/releases/office-of-the-spokesperson/2026/02/secretary-of-state-marco-rubio-at-the-munich-security-conference>.
5. Vance, J.D. (2025). The Speech at the Munich Security Conference. [Електронний ресурс]. Доступ: <https://foreignpolicy.com/2025/02/18/vance-speech-munich-full-text-read-transcript-europe/>.

Багрій Г.А.

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов

Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

Бринюк Я.Р.

студентка

Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

ПЕРЕДАЧА АНГЛОМОВНОГО СЛЕНГУ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ І РЕКЛАМІ

Анотація. Досліджено специфіку функціонування англомовного сленгу в цифровому просторі та його інтеграцію в сучасний рекламний дискурс. Визначено роль платформ TikTok та Instagram як основних майданчиків для лінгвістичної інновації та проаналізовано лінгвопрагматичні механізми впливу сленгу на споживача.

Ключові слова: сленг, соціальні медіа, рекламний дискурс, маркетингові комунікації, лінгвістична трансформація.

Summary. The abstract examines the specifics of English slang functioning in the digital space and its integration into modern advertising discourse. The role of TikTok and Instagram platforms as the main venues for linguistic innovation is identified, and the linguo-pragmatic mechanisms of slang's influence on the consumer are analyzed.

Key words: slang, social media, advertising discourse, marketing communications, linguistic transformation.

Постановка проблеми. Сучасний англомовний інформаційний простір перебуває у стані безперервної лінгвістичної трансформації. Ключовим